

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Bogane barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (24)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

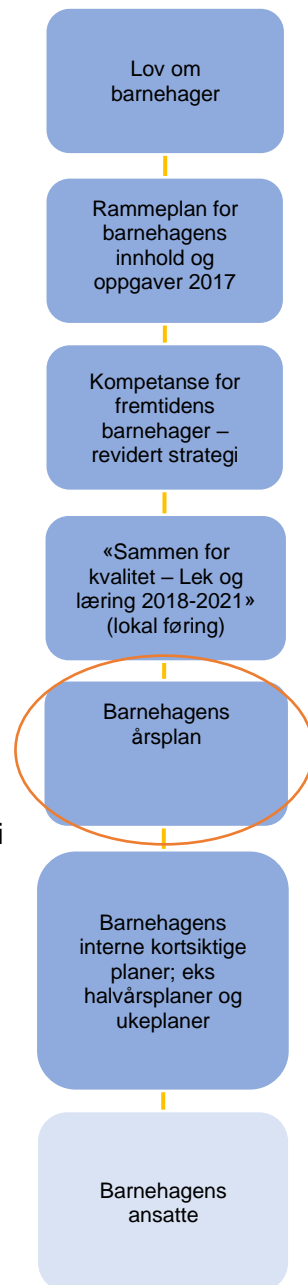
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

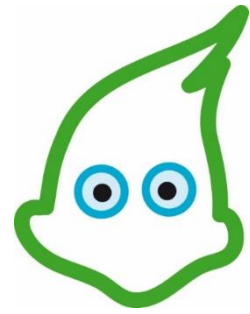

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	10
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	12
3.1 Fagområder	12
3.1.1 Språk som basiskompetanse	13
3.1.2 Matematisk kompetanse	13
3.2 Digitale verktøy	14
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	14
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	14
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	15
4.2.1 Dokumentasjon	15
4.2.2 Vurdering	15
4.2.3 Oppfølging	16
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	16
I. Barnesyn og lærings syn	17
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	17

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	18
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	18
V.	Overganger	18
a.	Tilvenning i barnehagen	19
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	19
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	20
VI.	Foreldremedvirkning	20
VII.	Bærekraftig utvikling	21
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	21
IX.	Barns seksuelle helse	22

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

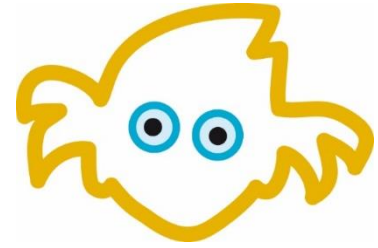
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Bogane barnehage er en liten barnehage der barn og voksne kjenner hverandre på tvers av avdelingene. Her knyttes og utvikles, vennskap og gode relasjoner. Hos oss i Bogane er nærheten i det daglige arbeidet grunnlaget for alt vi gjør.

Det skapes og fremmes, verdifulle relasjoner. Dette skjer gjennom øyeblikk som rører ved hjerterot og smilebånd. Det handler om så mangt; blick, trøst, trygghet, latter, tilstedeværelse, ros, mestringsopplevelser og omsorg.

Med nærhet og inkludering, trygghet og tilhørighet i bunnen skapes det vennskap, gode relasjoner, undring og inkludering i barnehage felleskapet. Vi vil i barnehage året 2024-2025 satse på livsmestring. Vi vil da gi barna gode verktøy for å ruste de til å kunne mestre livet på en god måte. Vi vil også jobbe videre med pedagogisk relasjonskompetanser, og da spesielt med fokus på de ansattes delaktighet og interesse for barnas lek.

1.1 Struktur og organisering

. Bogane barnehage har plass til 50 barn. Barnehagen er organisert i tre avdelinger: Geitestølen, Høgåsen og Litleåsen.

Dette barnehageåret har avdeling Geitestølen barn i alderen 0-2 år, avdeling Høgåsen har barn i alderen 3-6 år og avdeling Litleåsen har barn i alderen 2-6 år.

1.2 Metodevalg

. Vi har valgt å benytte flere metoder i vårt pedagogiske arbeid i barnehagen, men har størst vekt på ICDP.

ICDP (internation Child development programme)

Alle ansatte i barnehagen har kjennskap til ICDP og bruker denne metoden i samspillet med barna. ICDP er et foreldreveiledningsprogram for voksne som har omsorg for barn – og målet er å få et positivt samspill med barna. For mer informasjon; <http://www.icdp.no/om-icdp>.

«Vennebøkene om Kanin og Pinnsvin»

For de yngste barna (2-4 år), bruker vi «Vennebøkene» som handler om Kanin og Pinnsvin, og utfordringer de har i vennskapet seg imellom. Det handler om hvordan man kan være en venn – Bøkene hjelper barn å med å finne metoder for hvordan man skal oppføre seg mot hverandre. Vi har flere sett med hånd-dukke/dukke som vi bruker i formidling av stoffet.

«Grønne tanker – glade barn»

I aldersgruppen 4 -6 år bruker vi metoden «Grønne tanker -glade barn». Dette er et forebyggende program innen psykologisk førstehjelp, og et norsk utviklet selvhjelpsmateriell for barn og unge. Målet med denne metoden er å lære barna å forholde seg konstruktivt til egne tanker og følelser. Dette kan du lese mer om her; <http://solfridraknes.no/4-7-ar/boker-og-bamser/gronne-tanker-glade-barn/>

Trygghets sirkelen / Circle of security (COS)

Cos danner grunnlaget for oppstarten og tilvenningen i vår barnehage. Alle ansatte kjenner til teorien om trygghets sirkelen, eller Cirkel of security og bruker denne kunnskapen både aktivt i arbeidet med tilvenning og ellers i barnehagehverdagen.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

Alle barn har behov for trygghet, omsorg og nærhet i barnehagen. Vi har tro på at dette styrker barnas forutsetning for å utvikle tillit – både til seg selv og til andre. Vi skal legge til rette for utvikling av vennskap og fellesskap. Barna skal få erfare at alle er betydningsfulle i kraft av å være seg selv. Alle ansatte skal se barnet- være varme og tilstedeværende, og inkludere hvert enkelt barn i gruppen.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss i Bogane betyr dette:

- . At vi ser hvert enkelt barn for den de er, og hvor de er i utviklingen.
- . At personalet justerer seg og imøtekommer barnas initiativ.
- . At personalet er påkoblet, tilstedeværende og deltar i lek på barnas premisser

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss i Bogane betyr dette:

- . At barna opplever hverdagsnærhet
- . At barna opplever at personalet bryr seg om deg
- . At personalet skal være den trygge basen når barna utforsker omgivelsene rundt seg

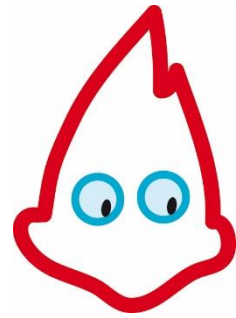
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss i Bogane betyr dette:

- . At barna opplever at de er en del av et sosialt fellesskap
- . At ingen barn skal oppleve ekskludering, utestengelse eller krenkelse
- . At vi jobber for å oppnå forståelse for ulikheter så vel som likheter

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre» (Rammeplan for barnehage)

. Alle barn har behov for trygghet, omsorg og nærhet. En god tilknytningsprosess er vesentlig for barnas videre trygghet og utvikling. Vi har tro på at god omsorg og tilstedeværelse styrker barnas forutsetning for å utvikle tillit – både til seg selv og til andre.

Tilstedeværende og sensitive ansatte som følger barna gjennom dagen, er en viktig del av arbeidet med tilknytning. Hverdagsnærheten er en viktig del av arbeidet med tilknytning.

De barna som begynner i barnehagen skal få den tiden de trenger for å knytte bånd, – både til personalet og til de andre barna. Dette betyr at vi må se individuelt på oppstarten i barnehagen. Noen vil trenge lengre tid enn andre. Når den første tilvenningen er over, jobbes det videre med tilknytning og trygghet. Personalet må da møte hvert enkelt barna der de er.

2.2 Lek

«Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.» (Rammeplan for barnehage)

. Leken er betydningsfull, og den er overalt - alltid. Leken er indre motivert, en drivkraft for utvikling av kompetanse og en forutsetning for lystbetont og livslang læring. Leken stimulerer barns kreativitet, fantasi, innlevelse og kommunikasjon, samt evnen til samarbeid og problemløsning. I leken bearbeider barna egne erfaringer. Leken må få så gode vilkår som mulig – både i vår bevissthet og i den fysiske romløsningen på avdelingene.

2.3 Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.» (Rammeplan for barnehage)

. For barn er det ikke noe skille mellom lek og læring – gjennom leken tilegner de seg kunnskap og ferdigheter ved å bruke sine egne erfaringer, og opplevelser. Vi vil fremme gleden over å mestre og over å oppleve at det er en sammenheng i verden, og vi vil bruke alle hverdagssituasjoner som garderobesituasjon, måltid, samlingsstunder, og lek i barnehagen til å fremme læring. Personalet møter barnas spørsmål ved å undre seg, og undersøke sammen med barnet. Slik skaper vi nye erfaringer, kunnskap og forståelse.

2.4 Barns medvirkning

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven»

. I Bogane barnehage betyr dette:

Barn har rett til å medvirke, dette betyr at de skal oppleve at de blir inkludert og har innflytelse på sin hverdag. Dette gjelder både de som kan formidle sine ønsker og behov verbalt, og de som bruker andre måter å uttrykke seg på. Barnas interesser og behov skal tas på alvor, og bli respektert. Det betyr ikke at de alltid skal få det som de vil, men at de skal bli hørt, og deres meninger blir anerkjent.

Personalet tolker barnas uttrykk og handler i samsvar med tilbakemeldingen vi får. Personalet må være lydhøre ovenfor hvordan barn opplever verden, og de må lytte til deres innspill. Når barna blir møtt med respekt og anerkjennelse, får

de en opplevelse av at deres bidrag er viktig. Barna skal også oppleve at de er en del av en gruppe, og at av og til må egne behov vike for felleskapets interesse.

2.5 Vennskap og felleskap

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne»

(Rammeplan for barnehagen)

. Vi skal legge til rette for utvikling av vennskap og fellesskap. Vi skal gi barna verktøy for å komme inn i lek og på denne måten oppleve fellesskap med andre barn, utvikle vennskap. Vi skal forebygge og motvirke ekskludering, mobbing og krenkelser. Vi skal ta vare på vennskap som oppstår, og hjelpe barna å utvikle disse relasjonene videre. Barna skal oppleve å mestre balansen mellom å ivareta egne behov, og det å vise omsorg for andre.

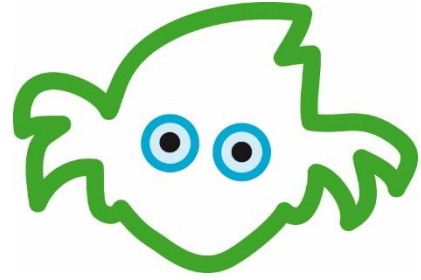
2.6 Mangfold

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.»

(Rammeplan for barnehagen)

Barna skal oppleve at det finnes ulike måter å tenke, handle og leve på. Vi ser forskjellig ut, og vi har forskjellige familier. Vi er alle ulike og det er fint, - tenk om vi var like?

Barna skal få erfare at alle er betydningsfulle i kraft av å være seg selv. Alle skal bli sett, og anerkjent for den de er. Dette skal vise seg igjen i vår bevissthet rundt lekemiljøet, lekemateriale, bøker og lignende.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

De syv fagområdene hjelper oss til å bruke ulike innfallsvinkler til temaer gjennom året, og gir oss en helhetlig og tverrfaglig tilnærming. Telling er en matematikkaktivitet som mange barn bedriver, både spontant og mer planlagt. Å telle hvor mange en er i en gruppe, sortere barna etter fargen på sokkene eller gå på formjakt i naturen med turgruppen, gir oss en følelse av tilhørighet i en gruppe samtidig som en får øvd matteferdigheter. Dette tar oss innom fagområdet Antall, rom og form. I denne type aktiviteter vil en berøre fagområdet Kommunikasjon, språk og tekst. Her bruker vi språket aktivt i samspill med andre. Det å lytte til andres opplevelse eller løsning samtidig som en kan argumentere for egne, er en god øvelse som stimulerer språkferdighetene samtidig som en kan få en opplevelse av motstand. Vi snakker om, undres sammen og skaper gode fellesopplevelser og refleksjon. Ut fra dette kan en skape en fellesforståelse av det en nettopp har vært en del av sammen. Gjennom fagområdet Kunst, kultur og kreativitet kan vi sammen fabulere, skape, forske og prøve ut ulike formingsuttrykk. Like viktig er variasjonen i inntrykkene vi får gjennom ulike opplevelser i barnehagen- både som individ og som en del av gruppen. Dette kan være trommestund, tur på teater eller se på statuer i bykjernen. Alle gir de oss et inntrykk, som igjen kan gi grobunn for kreative uttrykk. Et nyttig sted for uttrykk er i naturen. Her har en god plass til å skape «store ting» sammen. Gjennom fellesprosjekt der en har fokus på samhandling og samarbeid, kan barn og personalet sammen gjøre bruk av de ressursene naturen gir oss. Hever vi oss opp på nasjonalt og globalt nivå, er vern om naturen et viktig tema. Alle kan bidra litt, og sammen gjør vi mye. Å kildesortere er her et eksempel. Gjennom denne type fokus blir fagområdet Natur, miljø og teknologi også aktivert. Etikk, religion og filosofi kan gi viktige innfallsvinkler til dette temaet. Bærekraftig utvikling kan snakkes om

ut fra et etisk perspektiv. Skal vi utnytte alle ressurser nå, eller skal vi spare noe eller bidra til en bedre fordeling

Vi vil i barnehage året 2024-2025 satse på livsmestring. Vi vil da gi barna gode verktøy for å ruste de til å kunne mestre livet.

Det betyr at vi kommer til å jobbe mer målrettet med vennskap, lek, samhandling med andre og forståelsen av samfunnet rundt oss.

På denne måten kommer vi til å være innom alle fagområdene, men ha mer vekt på språk og matematisk kompetanse som Bergen kommune satser på.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barn lærer språk hele tiden – og det er derfor viktig å jobbe med språk og språkstimulering fra barna er små. Gjennom språket får vi muligheten til å kommunisere og uttrykke følelser, tanker og meninger. Det handler også om å motta og tolke budskap vi får fra andre.

Alle barn skal ha positive erfaringer med å bruke språket i alle sammenhenger de er en del av. Språk – og språkstimulering må derfor være en naturlig del av barnehagens hverdag. Vi gir barna varierte erfaringer og opplevelser slik at de har mulighet til å utvikle språket og ordforrådet sitt. Personalet må være gode språkmodeller og bruke riktig benevning når de snakker med barna.

Vi leser bøker, og ser på bilder, og beskriver det vi ser. Vi setter ord på barnas følelser og signaler og gir barna språklig støtte i leken. Vi inviterer til samtaler der barna får mulighet til å fortelle, undre seg, og stille spørsmål, også de barna som av en eller annen grunn ikke uttrykker seg så mye verbalt.

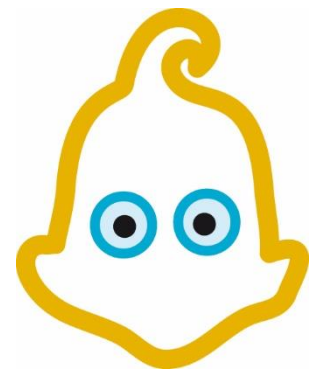
3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematikk finnes overalt og barnehagens hverdag er full av muligheter til å kunne ta i bruk tall, mengdeforståelse, måling, mønster, romforståelse og sortering. Dette er med på å gi barna et matematisk språk, og en matematisk grunnforståelse. Vi knytter matematiske begreper og formler inn i ulike aktiviteter i løpet dagen.

Vi legger til rette for et leke- og læringsmiljø som stimulerer barnets interesse for matematiske spørsmål, begreper, og sammenhenger. Når det oppstår utfordringer blir barna, i samarbeid med hverandre og personalet, nødt til å finne løsninger på disse, og problemløsning og samarbeid står sentralt i matematikken.

3.2 Digitale verktøy

Digitale verktøy er blitt en naturlig del av mange barns hverdag fra de er små. Barnehagen skal speile det samfunnet vi lever i, og det er derfor vesentlig at alle barn møter ulike digitale verktøy i barnehagen.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

For å oppnå de mål og resultater vi ønsker oss i Bogane barnehage er det nødvendig at vi har tilstedeværende personal som støtter barna i lek og læring.

Barna skal få et godt grunnlag for livslang læring inn i det 21. århundre. Barnehagen er en del av barnets utdanningsløp, og her legges grunnlaget for hvordan barna ser på seg selv, både alene og sammen med andre i barnehagen og samfunnet generelt.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Vi vil i barnehage året 2024-2025 satse på livsmestring. Vi vil da gi barna gode verktøy for å ruste de til å kunne mestre livet på en god måte.

Det betyr at vi kommer til å jobbe mer målrettet med vennskap, lek, samhandling med andre og forståelsen av Samfundet rundt oss.

Barnehagen vil i året 2024-25 arbeide tema basert:

August- september	Vennskap/ relasjoner Lite avbrekk med Brannvern uke
Oktober- november	Mangfold- medvirkning og Barns rettigheter
Desember	Jul og juletradisjoner
Januar- Februar	Eventyr og fortellinger Samenes nasjonaldag 6.feb
Mars- April	Naturen rundt oss og nærmiljøet Påske
Mai- Juni	Naturen rundt oss og nærmiljøet 17.mai
Juli	Barnehagen stengt uke: 28,29 og 30

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Vurderingsarbeid skal være en støtte i utviklingsarbeidet og sikre at utvikling skjer på en systematisk og bevisst måte. Det skal også kvalitetssikre at vi gjør det vi sier vi skal gjøre. Gjennom et arbeid med fokus på livsmestring vil vi etterse hvordan vi følger opp dette arbeidet systematisk. Dette for å kunne korrigere og iverksette nye tiltak for å bli bedre. Hele personalgruppen deltar i dette arbeidet, og er noe som vil bli gjennomført gjennom barnehageåret.

Mål: Barnehagen tilrettelegger for et variert leke og læringsmiljø der barna får støtte og veiledning i ulike situasjoner/ arenaer gjennom dagen. Ansatte er aktivt deltagende og støttende, inne og ute.

4.2.1 Dokumentasjon

Arbeidet skal dokumenteres gjennom personalets egne praksisfortellinger og observasjoner, ved billedokumentasjon og barnesamtaler.

4.2.2 Vurdering

Vurderingen av målet vil være tema på avdelingenes møter. Da benyttes praksisfortellinger, observasjoner og bilder som grunnlag for vurderingen.

Kriterier:

- Personalet som deltar aktivt i barnas lek.
- Tilrettelegge det pedagogiske rommet.
- Personalet som legger til rette for / hjelper barn til å opprettholde fokus i leken over tid.

4.2.3 Oppfølging

Vi vil jevnlig gjennom året vurdere om vi er på rett vei i forhold til målet.

Personalet vil bruke avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager til å reflektere sammen.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Foresatte vil bli informert gjennom månedsbrev, daglige samtaler og gjennom bilder som blir hengt opp.

For å få kunnskap om hvordan barna opplever personalets tilstedeværelse vil vi benytte oss av barnesamtaler. Tema for samtalene vil være barnas interesser, opplevelser og det som er aktuelt på de ulike tidspunkt.

Innspill fra foreldre er betydningsfullt for vårt pedagogiske arbeid. Deres innspill og opplevelse av personalets deltakelse i barnas lek og læring vil bli tatt med i de refleksjoner som gjøres i personalet.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

. For at barn skal utvikle en god og sunn selvfølelse, må det møtes av tilstedeværende og sensitive ansatte som ser hvert enkelt barn og gjør sitt beste for å forstå hva barnet prøver å formidle.

Personalet behandler barna med respekt, åpenhet og toleranse. Vi anerkjenner at barna er forskjellige og at de har forskjellige preferanser og utgangspunkt. Barna skal bli møtt av ansatte som forstår, støtter, gir bekreftelse og trøst.

Her ser vi at ICDP er et godt verktøy i arbeidet med barna.

Læring – i vår barnehage legger vi til rette for et variert læringsmiljø, hvor det er rom for gode læringsprosesser. Barn lærer ved å følge sin naturlige nysgjerrighet, å få mulighet til å utforske på egen hånd og bli støttet av ansatte som oppmuntrer dem og undrer seg sammen med dem. Dette danner grunnlag for ny kunnskap og forståelse for hvordan verden henger sammen.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Tillit må bygges litt etter litt gjennom gjensidig respekt om å ønske hverandre vel, vise omsorg og skape trygghet.

Pedagogisk relasjonskompetansen handler om forholdet mellom den ansatte og barnet. Barnehagens ansatte skal gi barna troen på seg selv og andre, og støtte barna til å bygge positivt selvbilde. Vi må ha et bevisst forhold til egne holdninger, verdier og syn på barn og læring, for å kunne møte og forstå det enkelte barn på deres ulike premisser. Det handler også om å gjøre barna bevisst på at egne handlinger påvirker andre mennesker.

I Bogane barnehage kjennetegnes dette gjennom det gode møtet mellom ansatte og barn. Vi har personal som investerer sin interesse i det enkelte barn, og som møter barnet der de til enhver tid er, både mentalt og fysisk. Dette gjelder i alle situasjoner gjennom dagen, både ute og inne.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet» (Rammeplan)

God omsorg handler bl.a. om at personalet ivaretar barnets behov for hvile, trøst, mat, hygiene og kos og klem i løpet av dagen. Videre handler det om å gi barnet trygghet, trivsel og tilhørighet. God omsorg er også å møte barnets motstand på en god måte. Vi må finne ut av hva barnets motstand handler om gjennom å se verden fra barnets synsvinkel – hvordan opplever barnet situasjonen?

I vår barnehage kjennetegnes dette gjennom gode møter mellom ansatte og barn og barn - barn. Barna møtes av tilstedeværende ansatte som følger dem tett i hverdagens lek og alvor. Det kjennetegnes også ved at vi oppfatter og verdsetter barnets egen evne til å gi omsorg, engasjement og motstand i relasjon til andre – både barn og personalet.

Barnet dannes også gjennom lek og læring, - for i leken lærer vi å dele, vente på tur, ta andres perspektiv, lytte til andres meninger og innspill, og å være kreativ. Derfor har leken en sentral plass i vår barnehage, og er det viktigste vi gjør i løpet av dagen.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon handler om fremskritt, utvikling og læring – og at alle barn skal få nye og varierte utfordringer som opptrer på nye måter i takt med deres alder og ståsted. Dette gjelder både enkeltbarnet og barnegruppen, og personalet må utvide og bygge videre på de interesser og ferdigheter som barnet allerede innehar. Barn på ulike alderstrinn er kommet ulikt i sin utvikling, og vi må derfor gi de utfordringer tilpasset det nivået de er.

Lekematerialet er tilrettelagt for ulike alderstrinn. Barna får møte varierte utfordringer etter hvert som de blir eldre – og kommer på et høyere utviklingstrinn.

V. Overganger

Det er mange overganger i løpet av et liv og noen av de får barnehagen ta del i. Dette gjelder overgang fra å være hjemme med foreldre/ foresatte til å gå i barnehagen. Overgang fra småbarns avdeling til stor barns avdeling. Den siste overgangen vi i barnehagen får ta del i er forberedelse til skolestart.

a. Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn» (Rammeplan)

Tilvenning til barnehage hverdagen har stor betydning for det videre samarbeidet mellom barnehage og hjem, og det er viktig at foreldre umiddelbart opplever at deres barn blir godt ivaretatt i barnehagen.

I forkant av oppstart, inviteres nye foreldre og barn til barnehagen, der de får tilbringe litt tid på sin avdeling sammen med ansatte som skal ta imot dem når barnet begynner i barnehagen. Personalet er bevisste på hvordan de tar imot nye barn og foreldre i deres første møte med barnehagen.

Når barnet begynner i barnehagen, er tilknytningen til personalet i barnehagen viktig. Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at personalet i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet.

Å tilpasse tilvenningen til det enkelte barns behov. *«Barnet trenger sensitive voksne for å utvikle sine følelsesmessige og sosiale evner:»* (Sammen for kvalitet – lek og læring s. 24). Dette gjelder uavhengig av barnets alder ved oppstart og uavhengig om en starter på «liten» eller «stor» avdeling.

For å nå målet må personalet:

- Ta seg tid slik at barn og foreldre finner sin plass, og blir kjent i gruppen.
- Tilpasse oppstartsperioden ut fra barn og foreldres behov.
- Starte raskt opp med noen faste rutiner som gjentas hver dag
- Være bevisste på at alle barn er forskjellige og derfor må tilnærmes på ulik måt

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

I løpet av våren begynner vi med tilvenning til en ny hverdag. Barna går på besøk på de store avdelingene sammen med en ansatt de er trygge på. Under besøkene spiser de, og leker og blir kjent på sine nye avdelinger. Vi lager en plan for hvilke dager, og hvilke tidspunkt disse besøkene skal gjennomføres. Når de kommer på besøk blir de kjent med de faste ansatte på sin nye avdeling, og dermed har de en trygghet når de begynner i august.

Når de begynner i august, er det ofte en fordel at foreldrene har litt god tid om morgningen de første dagene.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Det siste året i barnehagen samles alle skolestarterne i barnehagen til førskoleaktiviteter en gang i uken. I førskolegruppen legger vi vekt på vennskap, samspill/felleskap og aktiviteter som skal vekke interessen for læring, bokstaver og tall. Vi lærer førstehjelp gjennom et undervisningsopplegg utarbeidet av Røde Kors. Fra januar måned har vi kontakt med de skolene som skal ta imot barna fra Bogane barnehage. Der legges det en plan for tiden frem til skolestart og felles forberedelser gjøres.

Førskolebarna besøker våre nærskoler sammen med personalet i løpet av barnehageåret. Vi inviterer SFO-ledere og avdelingsledere på skolene barna skal starte på, til å komme på besøk og treffe førskolegruppen på våren hvert år.

VI. Foreldremedvirkning

Å ha en god, direkte og åpen dialog med barnas hjem er grunnleggende for at barnehagen skal kunne gi barnet og dets foreldre/ foresatte et best mulig tilbud. Foreldre kjenner eget barn best! Og hvordan vi som personale møter foreldrenes/ foresattes ønsker og behov i forhold til eget barn, påvirker hvordan de opplever samarbeidet og føler seg ivaretatt.

Kjennetegn på vår praksis:

Daglig kontakt og kommunikasjon ved levering og henting, utveksling av informasjon om barnet.

- Månedspan tilsendt i Vigilo.

I månedspanen skriver vi hva som kommer av tema og aktiviteter i måneden som kommer

- Ukens tilbakeblikk tilsent i Vigilo

I ukens tilbakeblikk skriver vi kort om hva vi har jobbet med denne uken.

- **Foreldresamtaler:** er et viktig fora der foreldre kan medvirke til et best mulig innhold for barna i barnehagen. I samtalen snakker vi om barnets utvikling generelt og samarbeidet hjem-barnehage spesielt. Foreldre/ foresatte blir innkalt til samtale to ganger i året. Det er selvsagt mulighet for flere samtaler ved behov.

- Nye barn som starter i barnehagen har oppstartsamtale.
- Barn som skifter fra liten til stor base, får først tilbud om foreldresamtale på høsten.
- Alle blir tilbudt en samtale på våren (mars- april)

-Foreldremøter minimum to ganger pr. år.

- Om høsten er det møte der vi velger SU representater, har litt praktisk informasjon, og avslutter avdelingsvis.

- Foreldremøte vår: temamøte
- I juni er det møte for foreldre som har barn med oppstart kommende høst.

- Samarbeidsutvalg

- Styrer møter representantene i Samarbeidsutvalget (SU) ca. 2- 4 ganger pr. år. SU består av eiers representant, politisk representant, to foreldre, to ansatte og styrer.

De to foreldrerepresentantene velges på foreldremøte på høsten.

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Saker av viktighet forelegges SU, som drøfting av barnehagens ideelle grunnlag, årsplan, budsjett, driftsendringer ol.

Foreldre sikres medvirkning i barnehagen gjennom deltakelse i SU. Det er også her saker fra foreldrene som de ønskes skal drøftes på vegne av alle, skal bringes fram. SU- representantene melder da saken til møte.

- Brukerundersøkelse:

- Brukerundersøkelse gjennomføres årlig i nov/des.

VII. Bærekraftig utvikling

Bogane barnehage skal fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Gjennom aktiviteter i barnehagen som omhandler det å så, dyrke, ta vare på og høste, vil vi gi barna kjennskap til hvor grønnsakene kommer fra og ulike måter de kan brukes på. I dette arbeidet må spiren og plantene få stell og tas vare på inne, før vi kan plante dem ut. Dette arbeidet skal bidra til en begynnende kjennskap til dyrking, næringskjeder, naturen og bærekraftig utvikling. Barnehagen sorterer avfall, og har redusert plastforbruket til et minimum.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig. Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Bogane Barnehage

Bogane 3

5260 Indre Arna

**BERGEN
KOMMUNE**